

разнообразных высказываний для приветствия в кооперативном коммуникативном поведении украинцев и англичан связано с тем, что они используются в институциональных и неинституциональных дискурсивных практиках интерактантами, отличающимися по возрасту, социальному статусу, гендерным и психологическим характеристикам и т. п.

Ключевые слова: приветствие, модус коммуникативного поведения, кооперативная коммуникация, дискурсивная практика, украинский язык, английский язык.

Korolyov Ihor. Modes of Greeting in Ukrainian and English Cooperative Communicative Behavior. The article describes the phenomenon of cooperative communication, in particular defines the concept of cooperative communication. We characterized greeting as a form of discursive practices in cooperative communicative behavior. Special attention is given to identifying the main types of modes (politeness, neutrality, familiarity) verbal (in)formal greeting forms in English and Ukrainian cooperative communicative behavior; clarify the basic verbal greeting forms of the Ukrainians and English in the modes of politeness, neutrality and familiarity. In particular this article identifies universal and national-specific features of individual types of verbal (in)formal greeting forms of the Ukrainians and English. The presence of a variety greeting statements in a cooperative communicative behavior of the Ukrainians and English related to the fact that they are used in institutional and non-institutional discursive practices by interaktants, who have different age, social status, gender and psychological characteristics, etc.

Key words: greeting, modes of communicative behavior, cooperative communication, discursive practice, Ukrainian, English.

Стаття надійшла до редколегії
22.01.2015 р.

УДК 811.111'221:316.77

Лариса Макарук

Вербальні та невербальні засоби в англомовній комунікації

У статті проаналізовано невербальні засоби, описано їх особливості та функціонування. Простежено взаємозв'язок і взаємозалежність кількох знаків у межах тексту. Виявлено особливості вербальних та невербальних компонентів як складників різних знакових систем. Звернуто увагу на те, що характерною ознакою сучасної англомовної писемної комунікації є симбіоз неоднорідних семіотичних ресурсів, які належать до кількох знакових систем. Обґрунтовано особливості невербальних одиниць, які, як і вербальні, можуть бути контекстуально залежними, часто вступають у парадигматичні зв'язки, маючи синоніми, антоніми, омоніми, є також полісемантичними одиницями, виконують різну синтаксичну роль. Окреслено предмет дослідження кількох напрямів досліджень, а саме: графічної лінгвістики, візуальної лінгвістики, мультимодальної лінгвістики, паралінгвістики, медіа-лінгвістики та лінгвістики тексту. Схарактеризовано семантичні, стилістичні, орфографічні та синтаксичні особливості комунікації в сучасному англомовному Інтернет-просторі. Розкрито специфіку мультимодальної грамотності в цифрове століття. Наголошено на мультимодальному характері спілкування.

Ключові слова: вербальні та невербальні засоби, мультимодальність, семіотичні ресурси, паралінгвальні компоненти, писемне мовлення.

Постановка наукової проблеми та її значення. Розширення спектра семіотичних ресурсів, які використовують сучасні комуніканти під час писемної інтеракції, змушує лінгвістів у черговий раз переглянути традиційні парадигми, які тривалий час домінували в мовознавстві. Гетерогенність графічних засобів, якими послуговуються в Інтернет-просторі, зумовлює закономірну потребу у всебічному обґрунтуванні їх семантики, прагматики й можливих варіантів сполучуваності на різних рівнях: фонологічному, морфологічному, лексичному, синтаксичному й текстовому.

У сучасному англомовному комунікативному Інтернет-просторі, поза сумнівом, важливе місце посідають не лише вербальні засоби, а й невербальні, останні з яких впливають на рецепцію тексту, а відтак і на декодування його істинної семантики та прагматики. Природне бажання людини постійно перебувати в курсі поточних подій, бути добре обізнаним із усіма актуальними тенденціями чи принаймні тими сферами й галузями знань, які відповідають її інтересам, зумовлює закономірну

потребу в пошуку оптимального інформаційного ресурсу, здатного задовольнити її потреби, повністю або частково реалізувати інтенції.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Особливо актуальне дослідження взаємозв'язку та взаємозалежності вербальних і невербальних засобів у межах англomовного Інтернет-простору. Очевидним є те, що значна більшість і усної, і писемної комунікації має мультимодальний характер, що засвідчує залучення вербальних та невербальних засобів і під час усного, і під час писемного мовлення, останнім із яких удалося модифікувати лінгвістичну думку останніх століть і переконати комунікантів у своєму високому прагматичному та комунікативному потенціалі. Комп'ютерне століття легко зуміло перепрофілювати традиційні лінгвістичні орієнтири, висунувши на перший план проблеми, які потребують першочергових розв'язань, а відтак і значних усебічних доопрацювань, що й зумовлює **актуальність** означеної проблематики.

Мета цієї розвідки – установити взаємозв'язок та взаємозалежність вербальних і невербальних засобів у межах тексту. Це зумовлює виконання таких **завдань**: окреслити специфіку вербальних невербальних засобів, які функціонують в англomовному Інтернет-просторі; виявити їх синтаксичну сполучуваність; проаналізувати графічні особливості; схарактеризувати семантичне навантаження, ураховуючи їх функції.

Вербальні й невербальні засоби (усні та писемні) проаналізовано в роботах Г. Ю. Крейдліна [3], М. Коццоліно [2], Л. В. Солощук [5] та ін. У сучасних лінгвістичних студіях їх розглядають у межах лінгвістики тексту, комунікативної лінгвістики, графічної лінгвістики, візуальної лінгвістики, паралінгвістики, медіа-лінгвістики та мультимодальної лінгвістики.

У зарубіжних студіях ХХІ ст. означена проблема отримала дещо інше трактування. У роботах G. Kress [7–10], T. Van Leeuwen [9], C. Jewitt [6] вербальні й невербальні засоби розглядають у межах мультимодальності. Особливо вагомі розвідки: “Multimodality: A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication” [10], “Multimodal Discourse” [9], у яких обґрунтовано специфіку мультимодального тексту та дискурсу, окреслено їх диференційні ознаки.

Комп'ютер та інші рівноцінні йому гаджети стали посередниками між відправниками й отримувачами інформації. Тому сьогодні з'явився новий термін *комп'ютерно-опосередкована комунікація*, який використовують поруч із такими, як: *Webspeak, Netspeak, Leetspeak*.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Невпинний розвиток англomовного комунікативного середовища здійснюється внаслідок постійної інтеракції продуцентів і реципієнтів, які міняються комунікативними ролями. Один і той же співрозмовник вочевидь може виконувати роль продуцента й реципієнта майже одночасно. На відміну від паперових чи навіть деяких електронних періодичних видань, у соціальних мережах чи у скайпі, продуцент може миттєво зреагувати. Цікавим є те, що в Інтернет-просторі з одним продуцентом може одночасно спілкуватися кілька реципієнтів.

Зазначимо також, що характерною ознакою будь-якого дискурсу є мультимодальність, яку розуміють як використання мовних і позамовних засобів у межах одного тексту. Які одиниці передають більше інформації та мають сильніший потенціал, дає змогу визначити лише контекст. Безперечний і той факт, що іноді превалюють або вербальні, або невербальні засоби, іноді їх роль рівноцінна. Як результат, вони цілком сумісні з огляду на їх модальність, тісно пов'язані одні з одними, хоча й можуть функціонувати самостійно, виконуючи при цьому низку інших функцій.

У мовознавстві тривалий час була певна лакуна щодо невербальних засобів. Їх не вважали рівноцінними щодо вербальних, іноді цілком ігнорували. З розвитком інформаційних технологій ученим мимоволі довелося переглянути свої підходи, звернувши увагу на невербальні одиниці, які, як свідчить проведений аналіз, сприяють установленню ближчого, тіснішого контакту з реципієнтом, демонструють внутрішній стан мовця, передаючи позитивні або негативні емоції, провокують безперервний обмін інформацією, компенсуючи при цьому неможливість спілкуватися безпосередньо.

Варто погодитися з думкою О. Є. Анісімової, яка зазначає: будучи носіями певних відомостей, невербальні засоби привертають увагу адресата, а повне отримання інформації з тексту стає неможливим без їхнього декодування та інтерпретації [1, с. 8]. Л. В. Мінаєва ж зауважує: «...якщо багато невербальних знаків, зазвичай, легко розшифрувати, то можна знайти велику кількість прикладів, коли реципієнт, який не належить до цього суспільства, не може зрозуміти деяких елементів у складі медіа-тексту» [4, с. 30].

Наведені вище підходи учених засвідчують, що порушена нами проблема потребує ґрунтовного й усебічного аналізу. Одне з першочергових завдань – диференціація кількох лінгвістичних дисциплін, які мають спільний об'єкт дослідження, проте відмінний предмет. Ідеться про графічну лінгвістику, паралінгвістику, медіа-лінгвістику, візуальну лінгвістику, мультимодальну лінгвістику та лінгвістику тексту. Об'єкт їхнього дослідження – невербальні компоненти комунікації, які функціонують поруч із вербальними або самостійно.

На відміну від паралінгвістики, у межах графічної лінгвістики розглядають лише ті невербальні засоби, якими послуговуються на письмі (у рукописних чи в друкованих повідомленнях). У паралінгвістиці предметом дослідження є не тільки писемні невербальні засоби, а й усні (проксеміка, такесика, кінесика та ін.). У наведеному вище переліку є дві галузі, які з'явилися наприкінці минулого століття, – візуальна лінгвістика та мультимодальна лінгвістика. Вони мають багато спільного. Об'єкт їх аналізу – кореляція вербальних і невербальних засобів, предмет частково відмінний, оскільки вектори дослідження цих галузей не збігаються.

Що ж до медіа-лінгвістики, то це теж новий напрям, який сформувався зовсім недавно, унаслідок гіперактивного розвитку технологій, які значно розширили спектр можливих каналів зв'язку між співрозмовниками. Спілкування в сучасних засобах масової комунікації переважно мультимодальне. Як результат, у медіа-лінгвістиці є також низка проблем, які потребують доопрацювання. Лінгвістику тексту, порівняно з іншими напрямками, було виокремлено значно раніше. Однак специфіка семіотично ускладненого тексту в межах лінгвістики тексту як мовознавчого напрямку майже не висвітлена взагалі, що й пояснює потребу у виявленні диференційних ознак мультимодальних текстів та можливих подальших векторів їх аналізу.

Сучасний англomовний Інтернет-простір пропонує на розсуд користувачів широкий спектр можливостей обміну інформацією. Незважаючи на те, що спілкування в Інтернеті стало можливим зовсім недавно й є, поза сумнівом, найновішим каналом порівняно з іншими, низка програм утратила свою популярність. Натомість з'явилися інші, котрі швидко завоювали прихильність мільйонів, які нині не уявляють свого віртуального життя без них. Пройде трохи часу, і вони, очевидно, теж зникнуть, з'являться нові, або принаймні значних трансформацій зазнають уже наявні. Найпоширеніші канали зв'язку одного чи кількох співрозмовників із одним чи кількома співрозмовниками в Інтернет-просторі – чати, форуми, блоги, мережеві щоденники, електронна пошта, скайп, соціальні мережі тощо.

Усі з означених вище каналів дають змогу одночасно спілкуватися, використовуючи і вербальні, і невербальні засоби. Причому якщо в усному спілкуванні невербальні компоненти, без яких не обходиться жоден комунікативний акт, доволі не передбачувані, то в писемному спілкуванні є цілі набори графічних засобів, заздалегідь убудовані у відповідну програму, які мають фіксоване значення. Це стосується і офіційного спілкування, і приватного діалогу, що має неформальний характер.

Проаналізуємо особливості сучасного спілкування з огляду на семантику тексту, дотримання орфографічних норм, синтаксичну сполучуваність, добір лексичних засобів і графічних одиниць, модальну сумісність та його стилістичне забарвлення. Наприклад, на рис. 1, 2 представлено вбудовані набори графічних засобів, які доступні комунікантам у соціальній мережі *Facebook*. Спектр таких графічних засобів постійно розширюється. З'являються все нові й нові одиниці, які номінують емотиконами. Вони виражають емоційний стан комунікантів, передаючи радість, сум та інші почуття, що легко продемонструвати в усному мовленні та складно ідентифікувати в писемному.

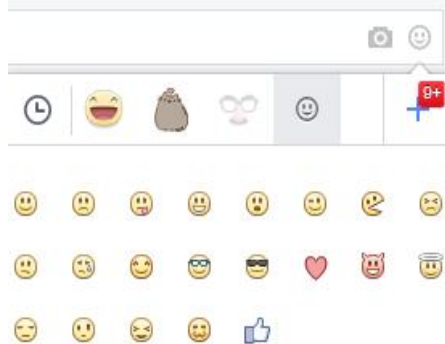

Рис. 1 [14]

Рис. 2 [14]

Зазначимо також, що співрозмовники використовують емотикони на власний розсуд, створюючи в такий спосіб мультимодальні тексти. В Інтернеті немає усталених правил спілкування. Емотикони в соціальних мережах функціонують замість слів, словосполук, речень. За їх допомогою створюють навіть цілі тексти, які не містять вербальних засобів. Функції, які вони виконують, теж різні. Як результат, вони мають низку антонімів, синонімів, омонімів і часто є полісемантичними одиницями. Проілюструємо такі тексти (рис. 3–6):

Рис. 3 [13]

Рис. 4 [12]

Рис. 5 [13]

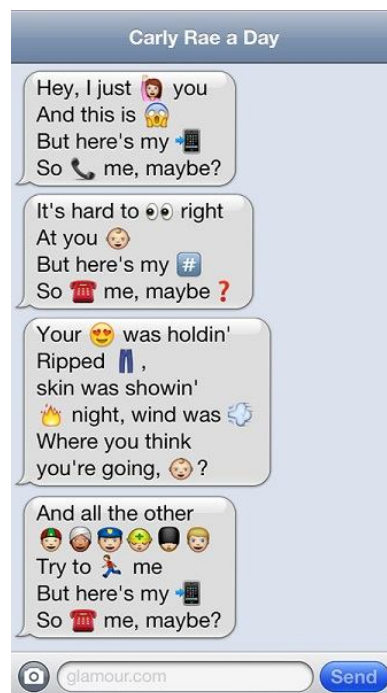

Рис. 6 [13]

На представлених вище рисунках бачимо чотири тексти, два з яких поділено на окремі репліки. Слова тісно переплітаються із зображеннями, які виконують різну синтаксичну роль (підмета, присудка, додатка, означення, обставини та ін.). На рисунках також простежуємо речення, відмінні за метою висловлювання та структурою. Серед них превалюють розповідні, трапляються питальні, спонукальні, зрідка – окличні. Низка знаків заміщує частину літер в окремих словах.

Розглядаючи рис. 4, бачимо, що він містить усього 50 позначок. 3-поміж них 27 – вербального характеру, 23 – невербального. Їх кількість майже однакова. Окремі вербальні, як і невербальні одиниці, повторюються кілька разів. У цьому тексті також домінує знак оклику, який засвідчує емоції особи в момент мовлення. Зовсім інакше мовець використовує емотикони в писемному повідомленні, представленому на рис. 3. Після речень, які створені лише вербальними засобами, слідує емотикони. Тут кількість слів збігається з кількістю графічних позначок, які супроводжують висловлювання, емотивно забарвлюючи його.

Невербальні графічні засоби, використані комунікантами в наведених прикладах, отримали універсальний статус і можуть функціонувати самостійно. Їх семантика цілком відома багатьом співрозмовникам. Хибним було б твердження, що ці знаки відомі усім і не викликають жодних труднощів під час читання. Тому ми погоджуємося з думкою Л. В. Мінаєвої, яка вважає, що «...багато знаків у складі медіа-текстів існують “тут і зараз”, будучи вбудованими у структуру тексту загалом, який власне й визначає їх зміст» [172, с. 31]. Зазначимо також, що тексти, представлені на рисунках, є медіа-текстами, оскільки їх створюють Інтернет-користувачі в безмежному комунікативному просторі.

Не менш цікаві й семантично вагомі й інші зразки. Якби текст на рис. 5 не містив жодних графічних одиниць невербального характеру, він виглядав би так: *There's this girl and her name is Catniss. She gets chosen to gun (kill) to the skull. She becomes known as the girl who was on fire because of her dress. Her "lover" is a boy named Peeta. He hearts (loves) Catniss but she doesn't love (hearts) him. When the Fork and Knife Games begin Catniss used a bow and arrow to gun (kill) many people. She meets a little girl named Rue who skulls. Catniss and Peeta end up having the trophy in the Fork and Knife Games and get many luxuries (an expensive drink, a crown, a ring, a bathroom, some money).*

Беручи до уваги критерії аналізу, запропоновані вище, зазначимо, що у всіх представлених вище текстах (рис. 3–6) використано розмовний стиль мовлення. Беззаперечним є і їх мультимодальний характер. Для таких текстів звичне й типове поєднання і вербальних, і невербальних засобів, які виконують різні синтаксичні ролі. Їм також притаманне максимальне скорочення слів, які передовсім належать до самостійних частин мови, зумисне ухиляння від використання службових частин мови, сполучення графічних і літерних складників для створення вербально-невербальної паралінгвальної одиниці, недотримання орфографічних норм, нівелювання знаками пунктуації, використання, де це суперечить нормам, маленьких літер замість великих.

Звернемо увагу й на те, що графічні позначки теж мають кілька значень. Крім того, одне слово, виражене вербально, можна передати кількома графічними позначками. Наприклад, англійську лексему *bow* графічно передали за допомогою метелика як елементу одягу, а не лука, як це мало б насправді бути з огляду на зміст тексту. Це можна пояснити двома причинами. По-перше, серед вбудованих графічних елементів у меню відповідної програми лука не було, або ж співрозмовник мав намір надати тексту емоційного забарвлення.

Непоодинокі й випадки, коли простежуємо надмірну економію семіотичних ресурсів переважно вербальної природи. Текстам в Інтернет-просторі притаманне пропущення слів, що змушує реципієнтів самотужки «домислювати» суть повідомлення, спираючись на власні знання та досвід. Тому сучасному реципієнтові важливо бути освіченим і володіти цілим комплексом умінь та навичок, які дають змогу однаково розуміти і вербальні, і невербальні складники. Це зумовлює потребу у володінні ґрунтовними навичками письма та читання.

Проблема мультимодальної та візуальної грамотності зацікавила вчених ще в середині минулого століття, особливою апогею вона набула сьогодні, коли англомовне комунікативне середовище перетворилося на універсальний ресурс, що легко вміщує широкий спектр різноформатних інформаційних джерел, у яких співіснують вербальні та невербальні складники. Ідентифікація їх значення залежить від комунікативних компетенцій, потрібних кожній людині у XXI ст. Серед них – уміння продукувати та читати друковані та рукописні тексти з урахуванням невербальних складників. Це теж одна із проблем, яка потребує додаткових обґрунтувань, що стане предметом аналізу однієї з наступних розвідок.

Звернемо увагу також на емотикони, представлені на рис. 7. Як бачимо, вони мають однаковий план змісту, проте різний план вираження. У першому, третьому та п'ятому ряді представлені схематичні обличчя та інші елементи, в основу яких покладено рисунки. Дешифрування їх змісту

здійснено за посередництвом невербальних графічних засобів (цифр, знаків пунктуації та інших допоміжних знаків), представлених у другому, четвертому та шостому рядках. Зрідка невербальні засоби поєднують із вербальними. Останні використовують переважно тоді, коли в меню нема вбудованих емотиконів. На нашу думку, емотикони, представлені в непарних рядках (рис. 7), доцільніше вивчати в межах візуальної лінгвістики, а ті, що їм слідують, у непарних, їх доцільно розглядати в межах графічної лінгвістики.

Рис. 7 [14]

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Сучасні гаджети виступають посередником між відправником й отримувачем інформації, що відбувається в Інтернеті. Прагнення комунікантів постійно отримувати й передавати інформацію будь-якої тематики породило нові способи спілкування (чати, форуми, блоги, мережеві щоденники, скайп) й модифікувало наявні – паперові листи, написані вручну чи надруковані друкарською машинкою, замінили електронні. Скайп уможливив проведення т. зв. Інтернет-конференцій, дав змогу спілкуватися кільком комунікантам одночасно.

Інтернет-революція уможливила використання невербальних засобів, які відіграють важливу роль у сучасному англomовному комунікативному просторі. Їх комунікативний потенціал, як свідчить проведений аналіз, досить потужний, як і спектр значень і функцій, які вони виконують. Синтаксична сполучуваність вербальних та невербальних засобів яскраво демонструє тенденції спілкування, яка превалює у соціумі. Одні співрозмовники досить легко створюють та сприймають такі тексти, інші ж – не зовсім добре розуміють про що йдеться. Як результат, виникає потреба в оволодінні відповідними навичками читання й письма, котрі сприятимуть успішності комунікативного акту й забезпечать правильне продукування й прийняття мультимодальних текстів.

Джерела та література

1. Анисимова Е. Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация (на материале креолированных текстов) : учеб. пособие [для студ. фак. иностр. яз. вузов] / Е. Е. Анисимова. – М. : Изд. центр «Академия», 2003. – 128 с.
2. Коццолино М. Невербальная коммуникация. Теория, функции, язык, знак / Мауро Коццолино ; [пер. с итал.]. – Х. : Гуманит. центр, 2009. – 248 с.
3. Крейдлин Г. Е. Семиотика, или азбука общения / Г. Е. Крейдлин, М. А. Кронгауз. – М. : Флинта ; Наука, 2009. – 240 с.
4. Минаева Л. В. Мультимодусность текстов печатных СМИ и рекламы / Л. В. Минаева // Вестн. МГУ. Сер. 19 : Лингвистика и межкультур. коммуникация. – 2002. – № 4. – С. 26–33.
5. Солощук Л. В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англomовному дискурсі / Л. В. Солощук. – Х. : Константа, 2006. – С. 1–41.
6. Jewitt C. Multimodality, “Reading”, and “Writing” for the XXI Century / C. Jewitt // Discourse: Studies in the Cultural Politics and Education. – 2005. – Vol. 26, No 3, September. – P. 315–331.
7. Kress G. Literacy in the New Media Age / G. Kress. – London & N.Y. : Routledge, 2003. – 208 p.

8. Kress G. Reading Images: The Grammar of Visual Design / G. Kress, T. van Leeuwen. – 2st ed. – London : Routledge, 2006. – 312 p.
9. Kress G. Multimodal Discourse / G. Kress, T. van Leeuwen. – Bloomsbury Academic. – 2001. – 152 p.
10. Kress G. Multimodality: A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication / G. Kress. – 1st ed. – London : Routledge. – 2009. – 236 p.
11. New Facebook Emoticons [Electronic resource] // Emoticon Plus. – Access mode : <http://www.emoticonplus.com/new-facebook-emoticons>
12. Emoji Songs What Makes You Beautiful [Electronic resource] // Picsshark.com. – Access mode : <http://pixshark.com/emoji-songs-what-makes-you-beautiful.htm>
13. Emoji is the most underrated feature of iOS? : Using Emoticons in Forums [Electronic resource] // MacRumors. – Access mode : <http://forums.macrumors.com/showthread.php?t=1283127>
14. Facebook [Electronic resource] // Facebook. – Access mode : [https://www.facebook.com/?_rdr]

Макарук Лариса. Вербальные и невербальные средства в англоязычной коммуникации. В статье проанализированы невербальные средства, описаны их особенности и функционирование. Отслеживается взаимосвязь и взаимозависимость нескольких знаков в рамках одного текста. Определены особенности вербальных и невербальных компонентов коммуникации как составляющих разных знаковых систем. Обращено внимание на то, что отличительной чертой современной англоязычной письменной коммуникации является симбиоз неоднородных семиотических ресурсов, принадлежащих к нескольким знаковым системам. Очерчены особенности невербальных единиц, которые, как и вербальные, могут быть контекстуально зависящими, часто вступают в парадигматические отношения, имеют синонимы, антонимы, омонимы, выступают также и полисемантическими единицами, исполняют разную синтаксическую роль. Значительное внимание уделено предмету исследования нескольких дисциплин, а именно: графической лингвистике, визуальной лингвистике, мультимодальной лингвистике, паралингвистике, медиа-лингвистике, лингвистике текста. Проанализированы семантические, стилистические, орфографические, синтаксические особенности коммуникации в Интернете. Описана специфика мультимодальной грамотности в цифровое столетие. Подчеркивается мультимодальный характер общения.

Ключевые слова: вербальные и невербальные средства, мультимодальность, семиотические ресурсы, паралингвистические компоненты, письменная речь.

Makaruk Larisa. Verbal and Non-Verbal Devices in English Communication. In this article different types of non-verbal signs have been analyzed. The peculiarities and the functioning of these signs have been described. The interdependence and interconnection of verbal and non-verbal components of communication have been analyzed. The distinct features of verbal and non-verbal means of communication as constituent parts of different sign systems have been identified. Attention is directed to the fact that a distinct feature of modern English written communication is the symbiosis of multiple semiotic resources which belong to several different sign systems. Attention is given to non-verbal means which, in the same manner as verbal ones, can be context-dependent, and can often have paradigmatic relations, in that they may have synonyms, antonyms, and homonyms, may be polysemantic, and may perform a variety of different syntactic functions. The subject of the research of the following disciplines has been described: graphic linguistics, visual linguistics, multimodal linguistics, paralinguistics, media linguistics and text linguistics. Semantic, stylistic, orthographic and syntactic peculiarities of modern communication in the Internet have been analyzed. Attention is also paid to the multimodal literacy in the digital age. One of the distinctive features of modern communication is its multimodal character.

Key words: verbal and non-verbal means, multimodality, semiotic resources, paralinguistic components, written language.

Стаття надійшла до редколегії
20.01.2015 р.

УДК 801.561.3:811.111'23'367

Ирина Морозова

Синтаксический код лжи

Статья посвящена до сих пор не разрешенной в лингвистике проблеме соотношения синтаксической структуры и коммуникативной семантики высказываний, выражающих ложь в английском языке. В течение